(Nro. 237.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek. Nro. 120. 14. Października 1822.

Wiadomości kraiowe.

Uwiadomienia
C. K. Rządu kraiowego.

I. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 18. Sierpnia r. b. raczył Aloyzemu Cavalleri handluiącemu koralami z Genui teraz w Medyiolanie przy ulicy *degli Orefici* Nro. 3209 mieszkaiącemu, nadać stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 przywiley 10letny na odkrycie »sposobu obrabiania korali naturalnych i uczynienia ich zdatnemi, do użytku powszechnie wiadomego.«

II. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 12go Sierpnia r. b. stosownie do przepisów naywyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 nadadź raczył Józefowi Guth i Janowi Lafontaine, właścicielowi fabryki uprzywileiowaney produktów chemicznych pod psią wieżą (Hundsthurm) pod Nrm. 23 mieszkaiącemu, pięćletny przywiley na wynalazek »robienia farby zieloney (Kaiser-, Mitis-, Kirchberger-, Original-, Neu- i Wiener-Grün zwaney) w handlu znayduiącey się, bez użycia do tego dotąd z Francyi pobieranego gryszpanu, a iedynie tylko z kraiowych produktów górniczych za pomocą octu drzewnego, która to farba daleko iest pięknieysza, tańsza, i dla większey substancyi farbowey dla użytku wydatnieysza i zyskownieysza, iak robiąc ią z gryszpanu.«

III. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 18. Sierpnia r. b. stosownie do przepisów naywyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 nadadź raczył Janowi Michałowi Gratzl fabrykantowi materyy wełnianych tudzież towarów iedwabnych i bawełnianych, w Gumpendorfie pod Nrm. 12 mieszkaiącemu, pięćletny przywiley na poprawkę na tém zasadzaiącą się: że przy tkaniu szalów, chustek szalowych, kamizelek i t. p. także osnowa z cięnkiey wełny składa się, przezco takiż sam gatunek towarów, iak szalów kazimirkowych i materyy merynosowych osiąga się, robota prędzey idzie i fabrykaty w tańszey cenie wychodzą.

IV. Ośmiu poddanych z Kociubieńczyk a dziesiąciu z Szydłowiec Cyrkułu Czortkowskiego, z których każdy przeszło 200 drzew owocowych zaszczepił, i do uradzayności istotnie ie doprowadził, otrzymało na mocy Okólnika z d. 27. Lutego 1797 do liczb. 3917 ustanowione nagrody, mianowicie każdy z nich po 27 ZR. Mon. Konw. ze Skarbu publicznego. Co się tym końcem ogłasza, aby innych także poddanych zachęcić do pielęgnowania drzew owocowzch, téy to tyle pożyteczney gospodarstwa gałęzi.

Ciąg dalszy Patentu względem urządzenia Instytutu Lombardzko-Weneckiego: Monte.

Tytuł V.

Przeistoczenie, odnowienie i umorzenie zapisów dochodowych i zapewniaiących.

§. 21. Przeistoczenie i odnowienie zapisów dochodowych nastąpić może w przypadkach:

a) Ieżeli własność dochodów iest przelana na innego; z tego powodu iedna ilość dochodowa przepisana bydź może na iednego, lub więcey nowych posiadaczy, i więcey ilości dochodowych, na różne imiona wpisanych, na iednego posiadacza.

b) Ieżeli ilości dochodowe połączone lub rozdzielone bydź maią, iak dalece żadna zmiana własności nie zachodzi.

c) Ieżeli zapis dochodowy stanie się z przypadku nieczytelnym.

d) Ieżeli zapis dochodowy zaginął.

§. 22. W przypadkach w §. poprzedniczym po lit. a. b. c. oznaczonych, Prefektura Instytutu może tylko za odebraniem dawnieyszych, które zniszczone bydź maią, wydawać inne zapisy dochodowe.

§. 23. Odnowienie iakoby zginionych zapisów dochodowych, zawisło od przewiedzenia processu o umorzenie i wyroku sądowego wspartego na przepisach §§. 191, 192 i 193,

)(

powszechnéy Ustawy Sądowéy, dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego ogłoszonéy.

Wyrok umarzaiący należy wyłącznie do Trybunału Cywilnego pierwszéy Instancyi: w Medyiolanie; który wszelako natenczas tylko nastąpić może, ieżeli strona potwierdzeniem Prefektury okazać iest w stanie, iż dochód którego zapis zaginął, istotnie się znayduie.

§. 24. Odnowienie nieczytelnych już i umorzonych zapisów dochodowych, uskuteczni Prefektura podług osobnego formularza.

§. 25. Przeistoczenie zapisów dochodowych przedsięwzięte bydź może tylko ze względem na rękoimie, na dochodzie prenotowane. W razie przeistoczonego zapisu, przypadaiący dochod wypłacać będzie Instytut Monte zawsze tylko nowemu posiadaczowi, lub komu płaca przekazana.

§. 26. Oznaczenia tym Tytułem obięte zastosowane bydź maią także do zapisów zapewniaiących (*Certificati*), iak dalece ich własność dozwala.

§. 27. Wydawanie zapisów dochodowych, i zapewniaiących, wszystkie przeistoczenia, prenotacyie, wymazania prenotacyy i inne urzędowe czynności, uskutecznić ma Prefektura Instytutu Monte bezpłatnie.

(*Dokończenie nastąpi.*)

Z Wiédnia d. 1. Października. — Chociaż Wiédeń dawno iuż posiada zakłady pensyi poiedyńczych korporacyy, wszelako nie mniéy mocno czuć się dawała potrzeba podobnego zakładu w większém rozgałęzieniu, ponieważ wiele klass mieszkańców stolicy i kraiu nienależących do owych poiedyńczych korporacyy wyłączano z uczestnictwa tak dobroczynnego związku. Niektórzy szlachetni przyiaciele ludzkości głęboko przeięci życzeniem zapobieżenia owym potrzebom, przedsięwzięli urządzenie »zakładu pensyi« dla wdów i sierot, do którego każdy dobrze myślący współobywatel państw Austryiackich przystęp mieć może.

Nayłaskawszy nasz Monarcha, którego wspaniałomyślny umysł zawsze to działa, co iest pożyteczne i dobre, przyiął z upodobaniem podany mu plan, a po uczynionem roztrząsnieniu onegoż przez władze, wyrokiem z dnia 28. Sierpnia r. b. zezwolił nayłaskawiéy i iak nayc hętniéy na ten zakład pensyi.

Szczegół iedyn przyczyniaiący się do szczęśliwego doprowadzenia do skutku i pożądanego postępu tego przedsięwzięcia nie może bydź zamilczany to iest: że Xiążę Józef Szwarcenberg wyszczególniaiący się ludzkością i szanowany ogólnie, przyrzekł temu zakładowi swoię opiekę i wspaniałomyślnością powodowany pozwolił pomieszkania w iednym ze swoich domów na Kancelaryią Związku.

Ażeby przyprowadzenie do skutku tego związku było bez wątpliwości, podpisało zamiar ten 500 uczestników, których założycielami nazwać można; od tego czasu przybyła podobnych wielka liczba, tak dalece, że zakład ten przy samém rozpoczęciu ma już w kapitale pierwotnym więcéy, iak 100,000 ZR. w srebrze.

Statuta tego związku poźniéy będą podane drukiem do powszechnéy wiadomości, tym czasem udzielamy z nich następuiących szczegółów iako rysów głownych:

Pensyie składać się będą z trzech klass podług różności założenia i rocznych dochodów, to iest: z 600, z 200 i ze 150 ZR. w srebrze.

Każdy tu może mieć przystęp, kto udowodni swóy ciągły pobyt w Państwach Austryiackich — z wyłączeniem nierządzących sobą, małoletnich i owych woyskowych osób, które są powołane służyć przed nieprzyiacielem.

N. Pan zezwolił nareszcie wszystkim kraiowym i publicznym urzędnikom mieć uczestnictwo w tym zakładzie, które nie będzie mieć wpływu na wydział pensyi dla ich wdów i sierót pochodzącéy ze stosunku służby.

Kurs Wiedeński z dnia 4go Października: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 83 3/16. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. ——. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. —. — Obligacyie Wied. 2 1/2 proc. — — M. K. —. Kurs na Augszburg za 100 Kur. 99 1/4 Uso. Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 872 9/10 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Portugaliia i Brazyliia.

W Stanach Lizbony były w dniach ostatnich Sierpnia burzliwe spory względem spraw Montevideo. Sprzeczano się szczególnie d. 23. czyli znieść zupełnie, czyli tylko częściowo woysko zaymuiące Montevideo, i czyli można poczytać za ważny i prawny akt połączenia z d. 31. Lipca 1821 roku; równie, czyli przystoi Portugalskiemu narodowi połączenie to przyiąć pod owemi 21 warunkami przedstawionemi w owym akcie, a podanemi d. 2. Sierpnia tego samego roku przez Barona de Laguna. We względzie pierwszego zapytania

naradzono odciągnąć dywizyią Królewskich ochotników i sztab woysko, a coby było rzeczą naykorzystnieyszą i nayzaszczytnieyszą rozkazywać nad temi woyskami; co się tycze drugiego zapytania nie można było wydać żadnego rezultatu.

Hiszpaniia.

Oto iest treść zupełna wspomnianego w naszey Gazecie, Ministeryialnego reskryptu tyczącego się zwołania nadzwyczaynych Stanów:

»N. Pan w przekonaniu, że tym wielkim nieszczęściom ciężącym na konstytucyyney Hiszpanii tylko Stanami zastąpiony Naród zapobiedź może przez środki zbawienne, prędkie i nieodzowne, poczytał za rzecz potrzebną zwołanie tychże Stanów i mnie zlecił, ażebym wyrok Jego oznaymił nieustaiącey Deputacyi Stanów.«

»Wspomnione Stany starać się będą: 1) o pozyskanie tak woiennych, iak i skarbowych środków pomocy, by Rząd został postawiony w stanie opędzenia naypilnieyszych potrzeb Państwa i ażeby Naród oczyścić iak nayśpiesznićy z téy zgrai powstańców niepokoiących pograniczne prowincyie; 2) starać się będą o przyprowadzenie do skutku nader ważnych spraw z niektóremi zagranicznemi Mocarstwami; 3) zaprowadzą nową organizacyią w woysku Hiszpańskiém podług ustaw woyskowych, względem których naradzenie się odłożono na ostatniém posiedzeniu, a które i to, iak nayprędzéy powinny się zgadzać z systematem, którym się rządzimy; 4) zaprowadzą prędką i niestronniczą sprawiedliwość w potrzebnym porządku procesów.«

»N. Pan chce niezwłocznie, ażeby nad temi wspomnionemi przedmiotami natychmiast naradzały się Stany nadzwyczayne i ma także zamiar inne ieszcze przełożyć Stanom niemniéy prędkiego potrzebuiące postanowienia, ieżeli nadarzą mu się iakie w ciągu posiedzeń Kongressu.«

»Nareszcie zlecił N. Pan, ażebym dał to poznać nieustaiącey Deputacyi, że Mu to będzie nader przyiemną rzeczą, ieżeli wprowadzenie Stanów nadzwyczaynych nastąpi iak tylko będzie można nayprędzéy.«

W skutku tego reskryptu nieustaiąca Deputacyia na mocy nadanych iéy praw 162 artykułem Konstytucyi, wydała ze swoiéy strony wyrok zwołuiący nadzwyczayne Stany na d. 7. Października.

Pierwsze przygotowawcze Zgromadzenie nastąpi d. 1., a ostatnie równie iak i wprowadzenie Stanów d. 3. Października.

Wydano właśnie Okólniki do Deputowanych, gdzie przepisano im postępowanie w tych rzeczach.

Dziennik rozpraw z d. 22. Września zawiéra, co następnie: Milczenie gazety »*Echo du Midi*« i gazety »*Ruche d'Aquitaine*« zdaie się potwierdzać klęskę Quesady i oddziałów położonych pod iego dowództwem w okolicach Jaki. Lecz mamy przed sobą list wiary godny z Bayonny pod d. 15. Września pisany, który donosi, że nawet liberaliści sprzeciwiaią się owym nędznym powieściom będącym względem śmierci Quesady w obiegu. Przeciwnie donoszą wiadomości przybyłe dzisiay do Paryża, a za których pewność zaręczyć możemy, że w zapadłey niedawno potyczce, woyska Roialistów odniesły stanowczą korzyść i że poymano dowódzcę woysk Konstytucyynych.«

W gazecie »*Echo*« czytamy następuiące szczegóły: »Jenerał Quesada, posłuszny, iak przystoi każdemu prawemu żołnierzowi, z wyroku naywyższéy Junty złożył dowództwo. Nic nie ma ieszcze pewnego, kto został iego następcą. Zdaie się, że zaraz po przybyciu nowego Jenerała i wszystkich poiedyńczych oddziałów tworzących Roialistyczne woysko każdéy prowincyi, woysko całe wyruszy ku Stolicy, dokąd ie życzenia wszystkich mieszkańców powołuią. Miasto zdaie się bydź na pozór spokoyne, lecz od czasu pomyślnych usiłowań woyska Wiary, zdaie się panować ten iakieś ponure zaburzenie a jarzmo mężów rewolucyynych znoszą z tém większą niechęcią.«

Następuiące wiadomości są naynowsze z Katalonii: »Kilka oddziałów Roialistycznych zgromadza się do Seo d'Urgel, ażeby pod bezpośredniém naczelnictwem Barona d'Eroles napaść na Wich. Milicyia z Reus w liczbie 450, zupełnie pobitą została. Podług doniesień z Madrytu zdaie się bydź pewną rzeczą, że wielu Jenerałów i Pułkowników wzbraniało się przyiąć dowództwa Walencyi zawakowanego przez uwolnienie Barona Antyla z przyczyny przewodniczenia w Sądzie woiennym, który miał sądzić Jenerała Elio. Municypalność Walencyi żądała ukarania tych naczelników. Batalion prowincyyny z Lugo, który znaydował się w Villafranca idąc przeciw Roialistom wzbraniał się d. 22. Sierpnia iść w dalszą drogę i podniosł rewolucyią przeciw swoim Oficerom. Madryckie Konstytucyyne Dzienniki toczą z sobą woynę. »Widz, woła przeciw »zakładnikom« o pomstę Narodu!«

List pisany z Ax pod dniem 12. Września zawiera: »Manreza znayduie się w mocy Barona d'Eroles: Konstytucyioniści wszędzie zbici bywaią; z tych 800 ranionych przybyło z potyczki w S. Ramond i S. Andreu do Barcelony.«

List prywatny z Barcelony z dnia 7go Września wyraża się w gazetach Lugduńskich sposobem następuiącym: »Obawa iest w tém mieście rzeczą zwyczayną; od ośmiu dni słuchano wiele poymanych osób, których miano w podeyrzeniu, że nie sprzyiały nowemu systematowi Rządu; wczoray 60 z tychże prawie samych duchownych i wyższych Oficerów wywieziono na okrętach, mieysce ich przeznaczenia iest niewiadome. Kray napełniony iest zgraiami Roialistów, a codziennie tworzą się nowe. Z resztą obarczeni iesteśmy kontrybucyiami wszelkiego rodzaiu, handel zniszczony, nędza doszła do naywyższego stopnia.«

List ieden z Barcelony z d. 11. Września donosi: »Ci, którzy ułożyli listę proskrypcyyną d. 6. t. m. kazawszy wprzódy spalić przez kata proklamacyią Rejencyi Urgelu, chcieli usprawiedliwić ten występek koniecznością, że mieli w zamiarze obalić spisek chcący poddać twierdzę powstańcom. Ale ponieważ podobne uwięzienia zdarzaią się we wszystkich miastach prowincyi i w całym półwyspie, a zatém można ie przypisać iedynie nowemu terroryzmowi i zasadzkom przyznaczonym dla Liberalistów. Podobne środki zwiększaią liczbę niechętnych i większą wytrwałością napawaią woysko wiary. Zbliżenie się Barona d'Eroles, który w téy chwili napadł na zamek Ostalrich i, którego woyska zbliżyły się tylko o mil kilka od Barcelony powodem było wycieczki 2000 milicyi i 400 żołnierzy woyska liniiowego i powiększyło niezmiernie grożące postępowanie.«

Gońców nieustannie zatrzymuią i odbieraią im listy.

Francyia.

Liberaliści ogłosili w Paryżu, tudzież w Departamentach Niższéy Sekwany i Eury subskrypcyią, ażeby P. Dupont z Eury zakupieniem gruntowéy maiętności wyrobić zdolność wyborową do Izb, którą utracił pozyskawszy mieysce Prezydenta w Izbie Sądu Appellacyynego w Rouen. Subskrypcyia składaiąca się z 120,000 franków w iednéy chwili zapełniona została. Za te pieniądze kupiono w bliżkości pomieszkania P. Dupont wioskę i papiery tyczące się tego kupna posłano mu przez Deputowanych.

Z Strasburgu d. 22. Września. — Proces Carona i Rogera iuż się dziś ukończył. Carona obwinionego iednomyślnie o odmawianie od woyska, skazano na śmierć. Rogera czteroma głosami przeciw trzem ogłoszono niewinnym, wszelako przystawiono go do Jeneralnego Prokuratora przy Sądzie Appellacyynym do Kolmaru, dla ścigania go sądownie z powodu innych przeciwko niemu wytoczonych obwinień.

Królestwo Oboiey Sycylii.

Dziennik Królestwa Oboiey Sycylii (*Giornale del Regno delle due Sicilie*) z d. 13. Września zawiera wyrok wydany przez wysoki i specyialny Sąd Neapolitański przeciw naygłównieyszym uczestnikom spisku Monteforte — samym Oficerom i Podficerom, którzy w nocy z d. 1. na 2. Lipca 1820 dali pierwsze hasło do powstania i obalenia istnieiącego Rządu. Trzydziestu z nich obwinionych o rokosze i zdradę skazano na śmierć, a trzynastu, samych podoficerów, za to, że o wspomnionéy wiedzieli zbrodni, na 25letnie noszenie kaydan.

Król Jegomość, któremu, gdy prezydował w Radzie Stanu, podano wyrok ten do potwierdzenia, ułaskawił dwudziestu ośmiu skazanych i zamienił wydaną na nich karę śmierci to na więzienie całego życia, to na trzydziestoletnią niewolę. Wyrok innych odłożył do dalszego postanowienia, których szczególnie iego Królewskiey zalecono łaskawości. Król potwierdził wyrok śmierci tylko na dwóch głównie obwinionych, na Exporucznika pułku Real Borbone, Michała Morelli i na Józefa Silviati; obudwóch stracono w Neapolu d. 12, t. m. przed bramą Kapuanów. Silviati umarł ze skruchą; Morelli zaś nie przyymował uparcie żadnych pocieszeń Religii.

Kara noszenia kaydan przez lat 25, wydana na owych trzynastu o uczestnictwo w spisku przekonanych podoficerów, łaską Królewską zmnieyszoną została na lat 18, a to ułaskawienie N. Pana wszystkim uczestnikom téy łaski d. 13. zrana na uroczystém posiedzeniu Sądu oznaymione i od przytomnych tamże z radosném rozczuleniem przyięte było.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.